

Riny in Boeken

Beste mensen,

Afgelopen week hadden we taart bij de koffie.

We vierden het feit dat we 8 jaar geleden de deuren openden van onze boekhandel. Twee-en een half jaar in het pand waar nu juwelier van Schaik zit en toen verhuisd naar ons huidige pand een deurtje verderop.

Op de grote tijdsbalk is acht jaar natuurlijk niet veel maar voor ons persoonlijk wel! De boekhandel heeft veel invloed op ons dagelijkse leven. We hebben heel wat mensen ontmoet, en leren kennen (dat tweede is overigens echt wat anders dan het eerste) en we zijn betrokken geraakt bij een aantal evenementen die in Lingewaard worden georganiseerd.

We zien Bemmell veranderen (denk maar eens aan het nieuwe centrumplan) maar we zien in het boekenvak ook het een en ander veranderen.

We merken dat sommige klanten, als ze een boek bestellen, al informatie hebben opgezocht op het internet. De markt van 2^e-handsboeken die zich vroeger vooral op boekenmarkten afspeelde, is nu voor een groot deel ook verplaatst naar het internet. En de jongere generatie winkelt net zo gemakkelijk virtueel als in het echt.

Wij als dorpsboekhandel denken dat de meeste mensen nog gewoon liever naar de fysieke boekhandel komen om iets uit te zoeken dan het via internet te bestellen maar tegelijk zien we dat de grote internetboekhandels zoals Bol een grote naamsbekendheid hebben .

Verder in dit nummer:

- Noud Bles: Uit de schatkamers van de Hongaarse literatuur
- Recensie van Lassima Reijnen

- Aanbevolen boeken

- Paul Troost: Vrolijke bespiegelingen over de tijdgeest
- Colofon

Wat veel mensen echter niet weten is dat de meeste boekhandels, waaronder wijzelf, dezelfde bestelmogelijkheden hebben als onze grote broer op het net. Via onze website bestellen is ook binnen 48 uur geleverd op welk adres dan ook (eventueel met een leuk papiertje eromheen en een kaartje met tekst erbij).

Vanmorgen las ik in de krant dat de meeste binnensteden in Nederland zo veel op elkaar lijken. Allemaal dezelfde ketens, allemaal hetzelfde beeld of je nu in Groningen, Alkmaar of Eindhoven winkelt.

In Bemmell hebben we een meer gemixed aanbod. Weinig ketens, maar veel zelfstandige winkeliers die geïntegreerd zijn in de samenleving van het dorp waarin ze wonen en werken.

Vorige week bv. had ik een “netwerkbijeenkomst” in de boekhandel.

Een paar mensen in Bemmell met een éénpersoonsbedrijfje (veel op het gebied van advies en coaching) vonden het leuk om te weten wie nog meer met dit werk bezig was, wat die anderen deden en wat ze dreef.

Ik heb een mailtje rondgestuurd, een kan koffie en een flesje wijn klaargezet en er ontstond vanzelf een interessante avond waarop druk visitekaartjes, kennis en ervaring werden uitgewisseld en waarbij ook nog toegelicht werd welk boek veel invloed had gehad op hun leven of op hun manier van werken.

Kijk, en dit soort spontane actie zal niet zo snel via het internet of via een grote winkelketen plaatsvinden!

Groetjes,

Riny Polman

Uit de schatkamers van de Hongaarse literatuur

Ze lijken onuitputtelijk en bezorgen de lezer telkens weer blije verbazing, de schatkamers waaruit de vertalers zonder ophouden nieuwe verrassingen weten op te diepen die zij in opgepoetst Nederlands aan ons voorleggen. In het bestek van enkele maanden verschenen er drie nieuwe titels, twee Hongaarse auteurs verschijnen voor het eerst in ons taalgebied en van de derde brengt uitgeverij Van Genneep nu al zijn vierde roman. Het is een inhaalslag van formaat: geen van de schrijvers hoort tot de hedendaagse levendige Hongaarse letteren.

Margit Kaffka, de eerste die we onder de leesloep leggen, werd in 1880 geboren in Nagykároly, dat nu tot het Roemeense grondgebied hoort. In de Hongaarse vernieuwingsbeweging *Nyugat* (*Nyugat* = Westen) was zij de eerste schrijvende vrouw. Begonnen als dichteres en schrijfster van korte verhalen, schreef ze in 1912 haar voornaamste roman *Kleuren en jaren*. Dit boek geeft een beeld van een ouderwetse jeugd in een ouderwetse tijd, waarin adel, bezit en de macht van mannen domineren. Hoofdpersoon Magda Pórtelky, een eenzame vijftig jaar oude vrouw - in haar ogen is haar leven voorbij - kijkt met de wijsheid van nu terug op haar leven. Het is een tragisch relaas van afhankelijkheid en het voorbijgaan van een verwachtingsvol begonnen en onbeduidend eindigend bestaan. Margit Kaffka publiceerde dit boek op haar 32ste, op dat moment had zij zich vrijgevochten van haar afkomst, beperkte opleiding en de beknelling van haar eerste huwelijk. Zes jaar later zal ze te vroeg overlijden aan de Spaanse griep.

Deszö Kosztolányi is geen onbekende. Zijn mooiste roman *Anna* verscheen in 2004, gevolgd door *De bekentnissen van Kornél Esti* in 2006 en *Leeuwerik* in 2007. Dit voorjaar worden we verrast met de historische roman *Nero, de bloedige dichter*. Als nawoord lezen we de waarderende brief van Thomas Mann aan Kosztolányi waarin hij de auteur de lof toezwaait die hij verdient. Nero, Agrippina, Octavia, Seneca en Britannicus, de namen die in de geschiedenisboeken niet tot leven komen, worden hier mensen met een hoofd waarin een al dan niet redelijk verstand en met een hart. Mensen van vlees en vooral van veel bloed.

Tegenstellingen zijn de beste aanwijzingen voor een sterke literatuur, groter tegenstelling met voorgaand boek zullen we in *De arme Svoboda* van János Székely ons nauwelijks kunnen voorstellen. Hoofdpersoon Svoboda is de geringste onder de geringen: arm, dom en in zijn leven met heel weinig al gelukkig. Hij slijt zijn dagen als kruier in het station op de spoorlijn Berlijn - Praag tot de donkere dagen van 1939 in de Tsjechische provincie beginnen. János Székely (niet te verwarren met László Székely, de Hongaarse auteur die trouwde met onze Madelon Lulofs, de vrouw die de bekende Indië-roman *Rubber* schreef) vluchtte na de Eerste Wereldoorlog naar de Verenigde Staten en leefde daar van het schrijven van filmscenario's. *De arme Svoboda* doet denken aan het werk van de Tsjechische auteur Hrabal. Liefhebbers van diens kostelijke

grotesken als *Al te luide eenzaamheid*, *De toverfluit* en *Zwaarbewaakte treinen* zullen smullen van de avonturen van de grote, simpele Svoboda en zijn medeburgers in het stadje dat wordt overvallen door een niets ontziende SA-bende. Behalve deze korte roman, die stopt wanneer je nog een ontknoping verwacht, is er van János Székely nog een vuistdik epos getiteld *Verleiding* die handelt over de weinig bekende geschiedenis van Hongarije direct na afloop van de Eerste Wereldoorlog.

Zo brengt het ene boek je vanzelf bij het andere en komt er voor de echte liefhebber voorlopig geen einde aan het ware leesplezier.

Noud Bles

Margit Kaffka: *Kleuren en jaren*, roman, 2010, Uitgeverij Van Genneep, prijs € 18,90

Deszö Kosztolányi: *Nero, de bloedige dichter*, roman, 2010, Uitgeverij Van Genneep, prijs € 19,90

János Székely: *De arme Svoboda*, roman, 2009, Uitgeverij Anthos, prijs € 19,95

Idem: *Verleiding*, roman, 2007, Uitgeverij Anthos, prijs € 39,95

recensie van Lassima Reijnen (14)

Deze recensie gaat over *Nieuwe Maan*, het tweede deel van de serie van *Twilight*. De schrijfster van deze serie is Stephenie Meyer.

Nieuwe Maan is een roman tussen Bella Swan en Edward Cullen. Het probleem is dat Edward een vampier is en dat Bella een mens is. Wanneer er wat met Bella gebeurt, omdat Edward en zijn familie vampiers zijn, vertrekt de hele familie uit Forks. Het plaatsje waar Bella woont. Bella wordt achtergelaten en ze is een tijd lang heel erg depressief. Ze kan eigenlijk niet meer normaal doorgaan met haar leven totdat Jacob komt. Hij helpt haar verder te gaan met haar leven, maar vergeten kan ze Edward niet. Op een dag komt Alice langs, Edward's zus, en Bella is erg blij om haar te zien. Door een misverstand denkt Edward dat Bella dood is en hij probeert zelfmoord te plegen. Dat is voor vampiers behoorlijk lastig omdat ze onsterfelijk zijn. Dan begint er een race tegen de klok.

“Het was alsof ik vast zat in zo'n verschrikkelijke nachtmerrie: zo een waarin je moet rennen, rennen tot je longen barsten, maar waarin je lichaam niet snel genoeg vooruit wil. Maar dit was geen droom, en in tegenstelling tot de nachtmerrie rende ik niet voor mijn leven, maar om iets te redden dat me oneindig veel dierbaarder was.”

Ik vond het echt een geweldig boek om te lezen. Het is erg spannend, maar ook romantisch. Sommige stukken waren zo zielig dat ik moest huilen. Door de schrijfstijl van Stephenie Meyer is het erg makkelijk om je in het boek in te leven, zodat het niet Bella is die alles meemaakt, maar jij. Dus ik vind het boek erg goed geschreven.

Een van mijn favoriete stukjes in het boek is als Charlie, de vader van Bella, aan Alice vertelt wat er precies met Bella gebeurde wanneer zij vertrokken waren. Dat deel is echt heel erg zielig om te lezen, maar zo enorm mooi.

Wanneer je eenmaal begonnen bent met lezen is het erg moeilijk om te stoppen. Elke keer als ik wilde stoppen zei ik tegen mezelf: nog één hoofdstuk..

Dus als je van romans met avontuur houdt, moet je deze serie echt lezen. Hij is echt fantastisch!!

Aanbevolen boeken

Annejet van der Zijl: *Bernhard, een verborgen geschiedenis*

Een zoektocht naar de werkelijkheid achter de een man die met mythe is omgeven. Hoe wist Bernhard zich te ontwikkelen van een gepest jongetje naar een geallieerde oorlogsheld. Veel in zijn leven is gebaseerd op toevalligheden.

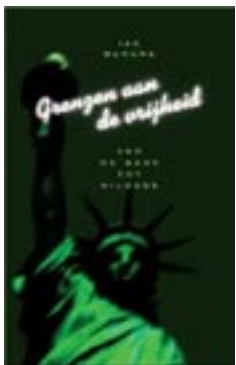
prijs € 27,95 (geb)

Albert Kersten: *Luns een biografie*

Deze markante en schilderachtige man die 33 jaar minister van buitenlandse zaken en 13 jaar secretaris generaal van de NAVO was, wordt in deze biografie getypeerd als een kleurrijk politicus die geliefd en gehaat werd en die jarenlang grote invloed had bij de “groten der aarde”. Ook wordt in gegaan op zijn geruchtmakende rol in de Nieuw-Guineakwestie.

prijs € 39,90 (geb)

Ian Buruma: *Grenzen aan de vrijheid; van De Sade tot Wilders*

Oplaaierende discussies over godsdienstvrijheid, seksuele vrijheid, enzovoort! Betekent vrijheid van meningsuiting dat we zomaar iedereen kunnen beledigen? Maar wat is vrijheid dan precies? Ian Buruma plaatst deze vraag in een historisch en internationaal perspectief, en dat werkt verhelderend.

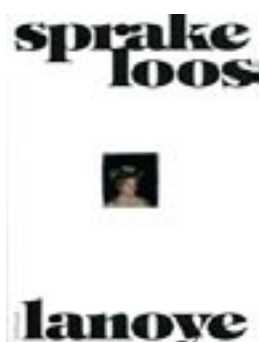
prijs: € 4,95 (éénmalige uitgave in het kader van de maand van de filosofie)

Jan Bransen (een dorpsgenoot): *Word zelf filosoof*

Met filosofische vaardigheden sta je sterker in discussies. De media overspoelen ons met allerlei meningen en we hebben er zelf ook nog al wat. Dit boek leert je om het kaf van het koren te scheiden. En aan de hand van allerlei voorbeelden en gedachte-experimenten laat filosoof Jan Bransen zien hoe filosofische vaardigheden helpen bij het vormen van een degelijke eigen mening. Hij neemt de lezer mee op reis door het hedendaagse meningencircuit, van het subtielgrove taalgebruik van Paul de Leeuw, de retoriek van Rita Verdonk, de opiniestukken over de vermeende verhuftering van de samenleving tot het alledaagse geroddel op het werk.

prijs € 22,50

Tom Lanoye: *Sprakeloos*

Na een beroerte raakt een amateur-actrice en schrijversmoeder haar spraakvermogen kwijt. Langzaam en onherroepelijk takelt ze af, steeds minder in staat om te communiceren met wie haar lief is.

Daarover schrijvend maakt Tom Lanoye een meervoudige balans op. Van zijn kleurrijke jeugd in een volkswijk, van zijn worsteling met de liefde, van zijn rol als schrijver, van zijn conflicten met de kleine moederdiva, van de strijd die zij manmoedig voert en waarin ze reddeloos en redeloos ten onder gaat en van de blijvende woede en pijn die dat oplevert.

prijs € 19,95

Vrolijke bespiegelingen over de tijdgeest

Als de grauwheid van de februariochtend niet te harden, waaien de maartse buien tot ver in april elke gedachte aan de lente ruw uit mijn hoofd, dan grijp ik graag in de boekenkast naar een werk van Gerrit Komrij, naar een bundel met essays wel te verstaan. Onze eerste *Dichter des Vaderlands*, die ons met zijn karakteristieke, krakend stemgeluid tot luisteren dwingt, heeft naast poëzie, vertalingen en enkele romans honderden columns en tientallen essays op zijn naam staan. Zijn kritiek is altijd vermakelijk en meestal meedogenloos. Hè hè, denk ik dan, er is gelukkig nog iemand die verder kijkt dan de lulligheid van alledag.

Voor de moderniteit en de met alle winden meewaaiende mens moeten het in zijn beschouwingen ontgelden. Titels als *Lood en hagel*, *Pek en zwavel* en *Met het bloed dat drukinkt heet* spreken voor zich. Ik sla zomaar een pagina in *Dit helse moeras* op: 'Gifstortingen, straatrellen en kabinetsformaties behoren tot de onverkwikkelijkste aangelegenheden van onze samenleving. Ze hebben met elkaar de opdringerigheid van hun onpure elementen gemeen.' [...] 'Kabinetsformaties zijn het ergst. Een gifbelt schaadt neus en volksgezondheid, een opstootje kwetst oor, oog en rechtsgevoel, maar een kabinetsformatie is een belediging voor de volksgezondheid, het rechtsgevoel, het talent, de duidelijkheid en het verantwoordelijkheidsbesef tegelijk.' In bloemrijke taal, met een overvloed aan woorden en niet wars van herhalingen doet Komrij als een ware nar zijn niet mis te verstane mening uit de doeken. *Dit helse moeras* kocht ik op 22 november 1988 en schreef toen op de titelpagina aan mijn nog niet geboren nazaat: 'Voor het kleintje, moge het een kritische geest worden.' Hetgeen geschiede.

De recente publicatie *Morgen heten we allemaal Ali, vrolijke bespiegelingen over de tijdgeest* is een verzameling van eerder verschenen maar herziene lezingen en nooit uitgegeven essays, onder andere over het boek ('de bibliotheek is het enige weermiddel tegen

het redeloze beest'), componist Richard Wagner en natuurlijk over poëzie, want Komrij is niet alleen zelf dichter, maar heeft ook enkele bloemlezingen van de Nederlandse poëzie uitgebracht.

Zoals ik zei, het is niet alleen de humane kommer en kwel waarover Komrij het heeft. Over de polemiek in ons land bijvoorbeeld schrijft hij, vanzelfsprekend in relativerende stijl, opmerkelijk

lovend. 'Het vermogen om te spellen mag dan achteruit zijn gegaan, de levendigheid van het taalgebruik zeker niet. Op meer plaatsen zijn meer mensen opgedoken die duidelijk en soms briljant schrijven wat ze denken.' Komrij juicht dat toe, want 'De polemist speelt de rol van fanaticus om andermans fanatisme bloot te leggen'. Zie hier de drijfveer en het motto van Komrij.

Komrij is op z'n best als hij zich opwindt over de tijdgeest. *Morgen heten we allemaal Ali* begint met het essay *Het verraad van mijn generatie*, een tirade over de generatie 'van provo en verbeelding, van Hitweek en Gandalf, van nieuwe muziek en beeldtaal, de generatie die geuzenwoorden maakte van 'marginaal', 'protest' en 'antiautoritair', de generatie van het verruimde seksualiteitsbegrip'. Allemaal verraders, volgens Gerrit Komrij. 'Het leek zo mooi, als je ze op hun twintigste moest geloven. Met een hamer en een paar schroeven zouden ze zó het paradijs in elkaar zetten.' De lange mars door de instituties eindigde voortijdig op het pluche van de gevestigde orde, waar de babyboomers hun idealen verkwanselden door in politiek, literatuur, sociaal gedrag en economie 'schijn versus wezen' handig te laten versmelten en daar gewetenloos een slaatje uit te slaan. 'De ontwikkeling van treurbuis tot terreurbuis is exemplarisch voor het verraad en het verraderlijk nasudder van mijn generatie.' Het kanaal van de permanente educatie hebben ze aan de kermisbazen versjacherd.

Komrij is genadeloos, wat best acceptabel is, want met zijn scherpe pen houdt hij niet alleen ons een spiegel voor, maar deinst hij er ook niet voor terug zichzelf onder de loep te nemen, zoals blijkt uit zijn gedicht *Duikvlucht*:

Er hangt een hoge spiegel in de gang.

Vooruit, ik kijk me zelf nog maar eens aan

En voor het monster dat ik daar zie staan

Ben ik - voorspelbaar - elke dag weer bang.

(Uit: *Rook zonder vuur*)

Paul Troost

Colofon

Deze nieuwsbrief is een uitgave van Boekhandel Polman te Bommel. Ingezonden artikelen verwoorden de mening van de schrijver.

De nieuwsbrief geeft nieuws en activiteiten over de wereld van 'het geschreven woord' in het algemeen en over onze boekhandel in het bijzonder.

Daarnaast willen we een podium zijn voor mensen die van boeken en literatuur houden. Dus indien u een stukje wilt schrijven voor de nieuwsbrief, aarzel dan niet!

De nieuwsbrief is gratis af te halen in de winkel.

Vanzelfsprekend wordt onze nieuwsbrief ook op onze website gepubliceerd.

Informatie:

Boekhandel Polman

Dorpsstraat 42

6681 BN Bommel

T: 0481 - 453 145

F: 0481 - 454 419

W: www.boekhandelpolman.nl

E: info@boekhandelpolman.nl

Bijdragen van:

- Noud Bles
  - Paul Troost
  - Riny Polman
  - Lassima Reijnen
- #### Eindredactie:
- Frans Polman